

MEMORIE VAN TOELICHTING

No. 3

Onder verwijzing voor het overige naar de ingewonnen ambtsberichten¹⁾ ten aanzien van de verzoeken om naturalisatie van Susanna Mathilde Bopp en 18 anderen, moge de ondergetekende het volgende aantekenen.

De Duitse verzoekster Susanna Mathilde Bopp, genoemd in artikel 1, onder 1, werd in 1903 te Kirchhausen in Duitsland geboren en woont sedert 1934 in ons land. Zij kan als ingeburgerd worden beschouwd; gedurende de oorlogsjaren was zij ons land goed gezind. Zij hielp Nederlanders met extra verstrekkingen en heeft onderduikers verzorgd. Als directrice van een naamloze vennootschap, welke ten doel heeft de handel in radio- en elektrische artikelen, heeft verzoekster genoegzame inkomsten. Aan een dochttertje van verzoekster, dat in Duitsland wordt opgevoed, wordt het Nederlanderschap bij uitdrukkelijke wetsbepaling onthouden.

De Duitse verzoekster Wilhelmine Esser, genoemd in artikel 1, onder 2, werd in 1900 te Kettwig vor der Brücke (Duitsland) geboren. Zij was 14 jaar oud, toen zij met haar moeder naar Nederland kwam. Verzoekster is in onze samenleving opgenomen en heeft zich gedurende de oorlogsjaren jegens ons land loyaal gedragen. Als dienstbode voorziet zij in haar onderhoud.

Luise Martha Mahlendorff, weduwe van Erich Wertheimer, wordt genoemd in artikel 1, onder 3. Zij werd in 1900 te Maagdenburg in Duitsland geboren. Toen verzoekster in 1937 naar Nederland kwam, had zij al vervolging moeten verduren. In 1937 trad zij met een Joodse man in het huwelijk. Na de inval van de Duitsers zijn de echtelieden enige malen gearresteerd en weer vrijgelaten. Verzoeksters echtgenoot werd in 1942 gedeporteerd en keerde hiervan niet terug. Zij zelf werd nadien nog eens vrijgelaten en weer opgepakt, waarna zij tenslotte in 1945 door de Amerikanen werd bevrijd. Verzoekster heeft zich aan ons land gehecht en is hier ingeburgerd. Zij is mede-eigenares van een japonsfabriek.

In artikel 1, onder 4, wordt voorgedragen de Joego-Slavische verzoeker Friderik Mahovic. Verzoeker, die in 1905 te Stojdraski-Osredak (Joego-Slavië) werd geboren, woonde van 1929 tot 1941 in ons land en heeft daarna tot 1944 in Duitsland gewerkt. In October 1944 vluchtte hij naar Nederland. Verzoeker huwde in 1947 een Nederlandse vrouw; als machinebankwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

De Duitse verzoeker Wilhelm Mathias Müller, genoemd in artikel 1, onder 5, is hier te lande geboren en getogen en onderscheidt zich niet van een geboren Nederlander. Verzoeker heeft zich gedurende de oorlogsjaren goed gedragen. Hij hielp bij de verzorging van ondergedoken Nederlanders en geallieerde piloten. Als landbouwersknecht voorziet hij in zijn onderhoud.

De Duitse verzoeker Wilhelm Conrad August Runne, genoemd in artikel 1, onder 6, werd in 1893 te Hannover (Duitsland) geboren en vestigde zich, na tevoren reeds enige jaren in ons land te hebben gewoond, in 1938 voorgoed in ons land. Verzoeker is, mede door zijn huwelijk met een van oorsprong Nederlandse vrouw, in onze samenleving opgenomen en toonde

zich gedurende de Duitse overheersing een goed vriend van ons volk. Hij heeft verschillende Joodse landgenoten kunnen helpen en zat bij de bevrijding van ons land nog gevangen wegens het verspreiden van illegale lectuur. Als directeur van een handelsonderneming heeft hij ruime inkomsten.

In artikel 1, onder 7, wordt voorgedragen de staatloze verzoeker Otto Helmut Scherks. Verzoeker, die in 1918 te Windisch Landsberg (Joego-Slavië, eerder Oostenrijk) is geboren, werd in 1923 als pleegkind opgenomen in een Nederlands gezin. Hij ontving een Nederlandse opvoeding en is in onze samenleving opgenomen. Om zich aan Duitse militaire dienst te kunnen onttrekken, heeft hij van begin 1943 tot Mei 1944 in Duitsland gewerkt. Daarna is hij in Nederland ondergedoken. Verzoeker gaf blijk van zijn goede gezindheid door behulpzaam te zijn bij de verspreiding van illegale lectuur en de verzorging van onderduikers. Als tuinman verdient hij het brood.

De Poolse verzoeker Johann Slominna, genoemd in artikel 1, onder 8, werd in 1917 te Loshausen in Duitsland geboren. Toen hij zestien jaar oud was trad hij toe tot een geestelijke orde, waarvan hij nu nog deel uitmaakt. Hij verbleef in Duitsland en Italië en kwam daarna in 1947 naar ons land. Van hem is bekend, dat hij anti-nazi was. Verzoeker heeft zich aan ons land gehecht en is genoegzaam geassimileerd. Er wordt voor hem gezorgd.

De Belgische verzoeker Jozef Henri Valcke, genoemd in artikel 1, onder 9, werd in 1921 te Wervik (België) geboren. Hij kwam in 1946 naar ons land om zijn studie te voltooien; sedert 1948 is hij als onderwijzer werkzaam. Hij kan als ingeburgerd worden beschouwd.

Roman Wiktor Figiel, genoemd in artikel 2, onder 1, werd in 1926 te Janow (Polen) geboren en is van Poolse herkomst. In 1943 werd hij door de Duitsers als dwangarbeider overgebracht naar Frankrijk. Daar zag hij in 1944 kans zich bij de Amerikanen te melden. Hij nam dienst in de Poolse Pantser Divisie en heeft deelgenomen aan de bevrijding van het Zuiden des lands. Verzoeker woont sedert 1946 in ons land; hij is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Als metaalbewerker heeft hij hier een bestaan.

In artikel 2, onder 2, wordt voorgedragen de verzoeker Stanislaw Gliwinski, in 1921 te Starym-Sielcu in Polen uit Poolse ouders geboren. Verzoeker werd na de Poolse nederlaag in 1939 naar Rusland gedeporteerd, maar werd in 1942 in de gelegenheid gesteld dienst te nemen in het leger van Generaal Anders. In 1944 nam hij deel aan de invasie in West-Europa. Verzoeker heeft behoord tot de troepen, die het Zuiden des lands hebben bevrijd. Hij woont sedert 1947 in ons land en is gehuwd met een Nederlandse vrouw. Als bankwerker verdient hij het brood.

De staatloze verzoeker Egidius Johr, genoemd in artikel 2, onder 3, werd in 1913 te Kohlscheid (Duitsland) geboren, doch woont van zijn eerste levensjaar af in ons land. Hij is in onze samenleving opgenomen en vervulde zijn dienstplicht in het Nederlandse leger. Zijn vrouw en kinderen bezitten de Nederlandse nationaliteit. Gedurende de Duitse overheersing heeft hij zich steeds correct gedragen jegens het Nederlandse volk. Als bankwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

¹⁾ Zijn met de overige bij deze Memorie van Toelichting overgelegde stukken nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

De verzoeker Louis Nicolas Meyer, genoemd in artikel 2, onder 4, werd in 1883 te Andrimont (België) geboren en is van Duitse herkomst. Verzoeker kwam reeds op zeer jeugdige leeftijd naar ons land; werd daarna zeevarende en vestigde zich in 1904 in Indonesië, waar hij vrijwillig vijf jaar in militaire dienst is geweest. Hij is daarna in burgerlijke overheidsdienst geweest; gedurende de Japanse bezetting heeft hij in kampen het lot van de Nederlanders gedeeld. Verzoeker, wiens kinderen reeds Nederlander zijn, geniet thans pensioen.

Wolfgangus Hugo Moerdjiman, de Indonesische verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 5, werd in 1908 te Djocjakarta in Indonesië geboren. Hij heeft van 1930 tot 1950 vrijwillig dienst gedaan bij het K.N.I.L. als ziekenverpleger en is daarna overgegaan naar de Koninklijke Landmacht. Hij heeft ook gediend bij het Nederlandse Detachement Verenigde Naties. Verzoeker heeft zich ook gedurende de Japanse bezetting van Indonesië het Nederlanderschap waardig getoond en deelgenomen aan het ondergrondse verzet. Sedert 1949 is hij in Nederland gevestigd.

In artikel 2, onder 6, wordt voorgedragen de Indonesische verzoeker Kunraad Kun Ranti. Hij werd in 1906 te Tondano (Indonesië) geboren en heeft in het K.N.I.L. zijn dienstplicht vervuld. Van 1939 tot 1947 woonde hij in ons land; in 1951 vestigde hij zich andermaal in Nederland. Verzoeker voelt zich Nederlander en heeft zich gedurende de oorlogsjaren jegens ons land loyaal gedragen. Als onderwijzer heeft hij regelmatige inkomsten.

De Indonesische verzoeker Johan Gerard Simonis, genoemd in artikel 2, onder 7, werd in 1920 in Indonesië geboren en heeft daar gewoond tot 1952. Sedert 1938 heeft hij vrijwillig dienst gedaan bij het K.N.I.L.; thans is hij in dienst bij de Koninklijke Landmacht. Verzoeker is sedert Februari 1952 in Nederland gevestigd. Van 1942 tot 1945 is hij krijgsgevangene geweest bij de Japanners.

De Indonesische verzoeker Soewarno Smit, genoemd in artikel 2, onder 8, werd in 1924 te Salatiga (Indonesië) geboren. In 1944 is hij wegens illegale acties enige malen door de Japanners gearresteerd en in 1945 is hij enige tijd geïnterneerd geweest door de republikeinen. Verzoeker kwam in 1950 naar

ons land; hij voorziet hier als schrijver bij een ministerie in zijn onderhoud.

Stan Verzescu, de Roemeense verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 9, werd in 1905 te Bechet in Roemenië geboren. In 1939 verliet hij zijn geboorteland en trad kort daarna in geallieerde dienst. Hij heeft gedurende de oorlogsjaren enige jaren gevaren op geallieerde schepen en daarmede de goede zaak naar vermogen gediend. In 1945 vestigde hij zich in ons land. Zijn echtgenote, een geboren Nederlandse vrouw, heeft gedurende de Duitse overheersing daadwerkelijk deelgenomen aan het verzet. Verzoeker kan als ingeburgerd worden beschouwd; als bankwerker voorziet hij in het onderhoud van zich en zijn gezin.

In artikel 2, onder 10, wordt voorgedragen de Duitse verzoekster Auguste Berta Therese Wendland. Verzoekster, die in 1897 te Woitersdorf (Duitsland) werd geboren, woont sedert 1934 in ons land en is in geest en leven Nederlandse geworden. Zij voorziet als huishoudster in haar onderhoud. In 1944 werd zij door de Duitsers gearresteerd wegens haar loyale houding jegens haar Joodse werkgevers. Daarbij verloor zij haar bezittingen.

Het wil de ondergetekende voorkomen, dat de in artikel 2 genoemde verzoekers, met het oog op de door hen aan den Lande bewezen diensten, voor kosteloze naturalisatie in aanmerking mogen worden gebracht.

Met uitzondering van de Joego-Slavische verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 4; de Poolse verzoeker, genoemd in artikel 1, onder 9, en de Roemeense verzoeker, genoemd in artikel 2, onder 9, geldt ten aanzien van allen dat zij, hetzij omdat zij thans geen nationaliteit hebben, hetzij omdat zij door de voorgestelde naturalisatie hun nationaliteit zullen verliezen, niet een dubbele nationaliteit zullen hebben.

Alle voorgedragenen van Duitse herkomst zijn in het bezit van een verblijfsvergunning.

De Minister van Justitie,

L. A. DONKER.